

Dosarul nr.2ra-1680/20

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : Z. Talpalaru)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : L. Bulgac, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

ÎN CHEIERE

02 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Jechiu Andrei, reprezentat de avocatul Cristea Valentin și Lungu Sergiu, reprezentat de avocatul Moloșag Natalia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Jechiu Andrei împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și Lungu Sergiu cu privire la încasarea de la BNAA a despăgubirii de asigurare pentru copilul minor XXX, pentru perioada anilor 2017-2018; obligarea BNAA să stabilească și să plătească lunar, în beneficiul lui Jechiu Andrei, despăgubirea de asigurare pentru copilul XXX, până la atingerea majoratului; încasarea de la Lungu Sergiu, în beneficiul reclamantului a prejudiciului material cauzat prin infrațiune, încasarea în beneficiul copilului XXX, reprezentat de Jechiu Andrei, a despăgubirii pentru decesul Inei Jechiu, pentru anul 2017 și pentru anul 2018, obligarea lui Lungu Sergiu să plătească lunar copilului XXX, despăgubirea pentru decesul Inei Jechiu, în cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit anual de Guvernul Republicii Moldova, până la atingerea majoratului de către copilul XXX; încasarea din contul lui Lungu Sergiu, în beneficiul lui Jechiu Andrei, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în procesul penal și prezentul proces,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020 prin care s-au admis apelurile declarate de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” și Lungu Sergiu, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 ianuarie 2020 și s-a emis o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă :

La 28 noiembrie 2018, Jechiu Andrei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și a lui Lungu Sergiu privind încasarea despăgubirii de asigurare și a prejudiciului cauzat prin infrațiune.

În motivare, a indicat că la 7 mai 2017, Lungu Sergiu, conducând automobilul de model –„Volkswagen T-4” n/î XXX, deplasându-se pe traseul Hîncești – Cimișlia, din direcția or. Hîncești spre or. Cimișlia, în apropierea localității Bozieni, a tamponat automobilul de model „Toyota Corolla” n/î XXX, condus de șoferul Samoil Andrei.

În rezultatul accidentului rutier, pasagerului de pe bancheta din față-dreapta – Jechiu Ina, soția reclamantului Jechiu Andrei, i-au fost cauzate leziuni corporale grave,

în urma cărora, victima a decedat la spital.

La 29 mai 2017, pe faptul accidentului dat, Inspectoratul de Poliție Hîncești a pornit cauza penală nr. XXX, în baza indiciilor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. b) Cod penal, în cadrul căreia Jechiu Andrei a fost recunoscut în calitate de succesori al părții vătămate decedate, cu drepturi de reprezentant al părții vătămate și de asemenea a fost recunoscut în calitate de parte civilă.

La etapa de urmărire penală Jechiu Andrei a depus și o acțiune civilă, în conformitate cu art. art. 61, 62 Cod de Procedură Penală.

La data săvârșirii accidentului rutier, Lungu Sergiu nu avea încheiat un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă, conform art. 20 alin.(5) al Legii nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de automobile, raportat la prevederile art. 73 din Codul de procedură penală, în cauza penală, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, a fost recunoscut în calitate de parte civilmente responsabilă.

Prin sentința Judecătorei Hîncești, sediul Central din 14 decembrie 2017, Lungu Sergiu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. b) din Codul penal și i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani 7 luni, cu suspendarea executării pedepsei conform art. 90 din Codul penal, pe un termen de probă de un an și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de un an.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de către succesori al părții vătămate decedate, Jechiu Andrei și s-a dispus încasarea din contul inculpatului Lungu Sergiu, în beneficiul lui Jechiu Andrei a prejudiciului moral în mărime de 50.000 lei, în rest acțiunea în această parte a fost respinsă.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate decedate, Jechiu Andrei, privind încasarea prejudiciului material în mărime de 250.000 lei, a fost admisă în principiu, urmând ca instanța civilă să se expună asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite.

Soluție menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018 și decizia Curții Supreme de Justiție din 16 octombrie 2018.

Reclamantul a indicat că, urmare a acțiunilor ilegale ale pârâtului Lungu Sergiu, i s-a cauzat prejudiciu material, care include deteriorarea integrală a automobilului de model „Toyota Corolla” n/î XXX, care îi aparținea, cheltuielile de înmormântare, despăgubirea pentru întreținerea copilului XXX, venitul ratat pentru că nu poate munci în continuare din cauza că, copilul este de vârstă fragedă.

În temeiul art. 20 alin. (5) din Legea nr.414/2006 și pct. 16 din Regulamentul privind fondul de protecție a victimelor străzii, aprobat prin Hotărârea nr. 19/11 din 09.04.2009 a CNPF, a depus la BNAA cerere de despăgubire.

Prin acordul din 25 mai 2018 și acordul suplimentar din 23 octombrie 2018, BNAA a acordat lui Jechiu Andrei despăgubirea pentru automobilul deteriorat în accident în sumă de 99.932,20 lei și cheltuieli de înmormântare în sumă de 5.850 lei, cele prevăzute expres de art. 25 alin.(4) lit. b) din Legea nr.414/2006.

Prin ordinul nr. OVS -12/18 din 23.10.2018, BNAA a refuzat să stabilească și să achite despăgubirea pentru copilul XXX, din lipsa veniturilor oficiale ale defunctei Jechiu Ina.

Reclamantul consideră că, refuzul BNAA de a stabili și achita despăgubirea

pentru copilul XXX, este ilegal și contravine normelor expuse în art.19,20 alin.(5) și art.25 alin.(4) din Legea nr. 414/2006, de aceea consideră că instanța urmează să oblige BNAA să acorde despăgubirea respectivă.

Relevă reclamantul că, conform prevederilor art. art.1419 alin. (1) și alin.(2) lit. a) și d),1420 alin.(1) din Codul civil, care prevăd răspunderea în caz de deces, dreptul la despăgubire se recunoaște pentru copiii și soțul defunctei.

Astfel, normele în cauză prevăd cu certitudine acordarea despăgubirii pentru copil, or, copilul XXX, se afla la întreținerea mamei sale, având în vedere vârsta acestuia de 8 luni la momentul producerii accidentului.

În lipsa unui loc de muncă și a salariului, nu este un impediment pentru stabilirea despăgubirii, or, defuncta nu a avut timp să se angajeze.

Reclamantul a reiterat că, Jechiu (Zamurcă) Ina, născută la 17 iulie 1997, în luna iulie 2016 a absolvit Liceul Teoretic "Hyperion" din satul Gura Galbenei r-nul Cimișlia, fapt demonstrat prin diploma de bacalaureat nr. 316040526078 eliberată la 14 iulie 2016.

Din extrasul de pe actul de căsătorie rezultă că Zamurcă Ina și Jechiu Andrei au încheiat căsătoria la 12 august 2016, actul fiind înregistrat cu nr. 98 la OSC Cimișlia, iar la 04 septembrie 2016 s-a născut copilul XXX.

Astfel, din 04 septembrie 2016 și până la 07 mai 2017 (data producerii accidentului) au expirat 8 luni, timp în care Jechiu Ina nu se putea angaja, deoarece îngrijea copilul sugaci.

La 24 mai 2017, Jechiu Ina a decedat în spital, fără să-și revină după accident.

În acest caz, în lipsa salariului defunctei Jechiu Ina consideră că instanța urmează să aplice analogia dreptului, pentru soluționarea justă și echitabilă a litigiului.

Astfel, urmează a fi aplicate prevederile Hotărârii Guvernului nr.165 din 09 martie 2010 cu privire la quantumul minim garantat al salariului în sectorul real și să oblige BNAA să stabilească și să achite despăgubirea pentru copil, până la atingerea majoratului.

În speță, despăgubirea de asigurare va include diferența dintre quantumul minim garantat al salariului, minus quantumul alocației de urmaș, stabilită de organele de asistență socială.

Astfel, pentru anul 2017, salariul minim garantat a fost de 2.380 lei minus quantumul alocației de 307,90 lei, plata lunară a despăgubirii fiind de 2.072 lei. Iar de la 24 mai 2017 (ziua decesului) și până la 31 decembrie 2017, suma despăgubirii va constitui 14.504 lei.

Pentru anul 2018 quantumul minim garantat al salariului este de 2.610 lei, minus 307,90 alocația socială, adică despăgubirea lunară va constitui 2.302 lei, iar până la data depunerii cererii de chemare în judecată despăgubirea va constitui 23.020 lei, care trebuie să fie încasați de la BNAA.

Despăgubirea urmează să fie calculată și plătită lunar, până la atingerea majoratului de către copilul XXX – 04 septembrie 2034.

Cît privesc pretențiile îndreptate împotriva lui Lungu Sergiu, reclamantul menționează că, acesta este obligat să compenseze reclamantului prejudiciul material cauzat prin infracțiune.

Astfel, BNAA a compensat cheltuielile pentru înmormântare, expres prevăzute de art. 25 alin.(4) lit. b) din Legea nr. 414/2016. Dar totodată, conform art.1419 alin.(4)

din Codul civil, Lungu Sergiu este obligat să compenseze și celelalte cheltuieli pentru înmormântare, potrivit obiceiurilor locului, care au fost suportate de către Jechiu Andrei și care includ masa de pomenire în ziua funeraliilor, pomenile acordate celor care au venit la funeralii, cheltuielile pentru pomană și masa de pomenire la 40 zile.

Aceste cheltuieli se ridică la suma de 37.943,5 lei, fapt care este dovedit prin adeverința întreprinderii „VAMP” SRL care a preparat bucatele; chitanța ÎI „Papuha Sergiu”, care a oferit sala pentru masa de pomenire și lista cheltuielilor anexată la acțiune.

Lungu Sergiu a fost prezent la funeralii și personal a văzut și poate confirma aceste cheltuieli.

Urmare a accidentului și deteriorării automobilului, Jechiu Andrei nu a mai putut munci, el ratând venituri, atât prin faptul că este nevoit să stea cu copilul, cât și pentru că nu a putut folosi automobilul, inclusiv pentru muncă și necesitățile familiei.

Or, automobilul era folosit de către Jechiu Andrei pentru a-și întreține familia, el deplasându-se la locul de muncă și folosind acest automobil în procesul muncii (transporta bunuri de mici dimensiuni, instrumente și ustensile necesare exercitării muncii).

Acesta muncea la construcția și repararea caselor individuale și avea un venit zilnic cuprins între 650 – 1200 lei, fapt care poate fi confirmat de beneficiarii serviciilor lui Jechiu Andrei, inclusiv Perciun Ioana, Mîrza Andrei.

Totodată, faptul că Jechiu Andrei lucra la construcții și executa lucrări, poate fi dovedit de Lungu Sergiu, care l-a căutat de mai multe ori pe reclamant pe la locul de muncă.

Respectiv, Jechiu Andrei din data accidentului 07 mai 2017 până la data primirii despăgubirii pentru automobilul deteriorat – iunie 2018, a ratat venituri de aproximativ 104.000 lei (160 zile lucrătoare în sezon x 650 lei) și astfel trebuie să fie încasată de la Lungu Sergiu venitul ratat.

Prin sentința Judecătorei Hîncești, sediul Central din 14 decembrie 2017, Lungu Sergiu a fost obligat să acorde o susținere materială familiei reclamantului Jechiu Andrei, și deși, în dispozitiv nu este indicat cuantumul sumei de susținere materială, în opinia lor aceasta nu poate fi mai mică decât salariul mediu lunar pe economie, care conform HGRM nr.54 din 17.01.2018, pentru anul 2018 constituie 6.150,00 lei.

În temeiul art.1419 alin.(1) lit. a) și alin.(2) lit. a) din Codul civil, copilul XXX, are dreptul la despăgubire, ca urmare a decesului mamei sale din vina lui Lungu Sergiu, efectuată în rate lunare așa cum prevede art. 1420 alin.(1) din Codul civil.

Ținând cont că, pentru persoanele decedate, care nu au fost angajate, nu există norme de calculare a salariului la evaluarea despăgubirii de asigurare, instanța urmează să aplice prevederile pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr.165 din 09.03.2010 cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real al economiei.

Astfel, pentru anul 2017 cuantumul minim garantat al salariului a constituit 2.380 lei lunar, iar pentru anul 2018 – 2.610,00 lei lunar, de aceea solicită ca Lungu Sergiu să achite copilului XXX pentru anul 2017, o despăgubire de 16.660 lei (7 luni x 2.380 lei).

Pentru lunile ianuarie - decembrie 2018- 31.320,00 lei (12 luni x 2.610 lei).

Lungu Sergiu trebuie să fie obligat să achite lunar despăgubirea, în dependență de majorarea sau micșorarea cuantumului minimului garantat al salariului, până la

atingerea majoratului de către copilul XXX - 04 septembrie 2034.

În cadrul procesului penal, Jechiu Andrei a suportat și alte cheltuieli, care urmează a fi încasate de la Lungu Sergiu.

La 23 septembrie 2017, Jechiu Andrei a achitat 1.000 lei pentru evaluarea automobilului deteriorat în accident de către expert, fapt confirmat prin raportul de evaluare și bonul de plată.

Pentru efectuarea evaluării, prin telegramă a fost citat și pârâtul Lungu Sergiu, iar costul serviciilor poștale au fost de 34,08 lei, fapt dovedit prin bonul de plată și copia telegramei.

Pentru depunerea apelului prin poștă la 19.01.2018 s-au achitat serviciile poștale în sumă de 8,25 lei, fapt dovedit prin chitanța și bonul de plată.

În cadrul procesului, începând cu etapa urmăririi penale și până la finalizarea cauzei, interesele reclamantului Jechiu Andrei au fost apărate de către un avocat.

Conform bonurilor de plată nr.052486 din 16.06.2017, nr.052491 din 18.10.2017 și nr. 052498 din 17.01.2018, cheltuielile reclamantului pentru asistenta juridică constituie 21.000 lei, cheltuieli care trebuie să fie încasate de la Lungu Sergiu.

Astfel, consideră reclamantul că sunt întrunite condițiile răspunderii delictuale a Lungu Sergiu există prejudiciul patrimonial în sumă de 149.156 lei, constituită din sumele de: 37.943 lei cheltuieli de înmormântare; 104.000 lei venitul ratat; 1.000 lei, plata pentru evaluarea automobilului; 34,08 lei servicii poștale (telegramă pârâtului); 8,25 lei servicii poștale de expediere a apelului în instanță; 6.150 lei – ajutor material dispus de instanță prin sentință; 21.000 lei, cheltuieli de asistență juridică; există fapta ilicită - săvârșirea infracțiunii de încălcare a regulilor de securitate a circulației de către pârâtul Lungu, care a provocat decesul victimei Jechiu Ina, infracțiune pentru care acesta a fost condamnat prin sentință judecătorească; există raportul de cauzalitate prejudiciul cauzat reclamantului este consecința faptei ilicite comise de pârâtul Lungu Sergiu la 07 mai 2017; există vinovăția – fapta vinovată a pârâtului a fost dovedită în cadrul procesului penal, fapt pentru care acestuia i s-a aplicat pedeapsa de 4 ani 7 luni închisoare, cu suspendarea executării pedepsei, iar decizia judecătorească este irevocabilă.

Solicită Jechiu Andrei, încasarea din contul BNAA în beneficiul reclamantului, a despăgubirii de asigurare pentru copilul minor XXX, pentru perioada anilor 2017-2018 în sumă de 37.524,00 lei;

obligarea BNAA să stabilească și să plătească lunar, în beneficiul lui Jechiu Andrei, despăgubirea de asigurare pentru copilul XXX, născut la 04 septembrie 2016, până la atingerea majoratului – 04 septembrie 2034, conform normelor în vigoare la data stabilirii despăgubirii, în baza actelor eliberate de autoritățile publice competente; încasarea de la Lungu Sergiu, în beneficiul reclamantului a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 149.156 lei:

încasarea de la pârât în beneficiul copilului XXX, reprezentat de Jechiu Andrei, a despăgubirii pentru decesul Inei Jechiu, pentru anul 2017 în mărime de 16.660 lei și pentru anul 2018, în mărime de 31.320 lei,

obligarea lui Lungu Sergiu să plătească lunar copilului XXX, despăgubirea pentru decesul Inei Jechiu, în cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit anual de Guvernul Republicii Moldova, până la atingerea majoratului de către copilul Jechiu David-Andrei – 04 septembrie 2034;

încasarea din contul lui Lungu Sergiu, în beneficiul lui Jechiu Andrei, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în procesul penal și prezentul proces.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 29 ianuarie 2020 cererea de chemare în judecată depusă de Jechiu Andrei s-a admis parțial.

S-a încasat din contul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în beneficiul lui Jechiu Andrei Ion, despăgubirea de asigurare pentru copilul minor XXX în mărime de 37.524,00 lei pentru perioada anilor 2017-2018.

S-a obligat Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule să stabilească și să achite lunar în beneficiul lui Jechiu Andrei Ion despăgubirea de asigurare pentru copilul minor XXX până la atingerea majoratului, conform normelor legale în vigoare la data stabilirii despăgubirii.

S-a încasat de la Lungu Sergiu Simion, în beneficiul lui Jechiu Andrei Ion, cu titlu de cheltuieli pentru înmormântare suma de 37.943,50 lei, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul cauzat prin decesul persoanei, calculat pentru perioada iunie-decembrie 2017 și 2018 suma de 47.980,00 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 1.102,33 lei, cu titlu de asistență juridică suma de 11.000,00 lei, iar în total 98.025,83 lei.

S-a obligat Lungu Sergiu Simion, să plătească lunar copilului minor XXX, despăgubirea pentru decesul mamei Jechiu Ina în cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real al economiei stabilit anual prin hotărâre de Guvern până la atingerea majoratului de către copilul minor XXX.

În rest, cerințele lui Jechiu Andrei față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și Lungu Sergiu s-au respins.

S-a încasat de la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în bugetul de Stat 1.225,72 lei cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat de la Lungu Sergiu, în bugetul de stat 2.677,71 lei cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 10 februarie 2020 de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a declarat apel asupra hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii lui Jechiu Andrei.

La 10 februarie 2020, Lungu Sergiu a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii lui Jechiu Andrei față de Lungu Sergiu.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020 apelurile declarate de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și Lungu Sergiu s-au admis.

S-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 29 ianuarie 2020, în partea admiterii pretențiilor față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și în această parte s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Jechiu Andrei în beneficiul Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule cheltuielile de judecată, sub forma taxei de stat în sumă totală de 844,29 lei (opt sute patruzeci și patru lei douăzeci și nouă bani).

Cererea de chemare în judecată depusă de Jechiu Andrei împotriva lui Lungu Sergiu cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, încasarea în beneficiul copilului XXX, reprezentat de Jechiu Andrei, a despăgubirii pentru decesul Inei Jechiu, pentru anul 2017 și pentru anul 2018, obligarea lui Lungu Sergiu

să plătească lunar copilului XXX, despăgubirea pentru decesul Inei Jechiu, în cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit anual de Guvernul Republicii Moldova, până la atingerea majoratului de către copilul Jechiu David-Andrei; încasarea din contul lui Lungu Sergiu, în beneficiul lui Jechiu Andrei, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în procesul penal și prezentul proces, s-a admis parțial.

S-a încasat de la Lungu Sergiu în beneficiul lui Jechiu Andrei cu titlu de cheltuieli funerare suma de 37.943,50 lei (treizeci și șapte lei nouă sute patruzeci și trei lei cincizeci bani) cu titlu de cheltuieli de înmormântare, suma de 24.177,20 lei (douăzeci și patru mii o sută șaptezeci și șapte lei douăzeci bani) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul cauzat în legătură cu decesul persoanei, precum și suma de 5.000 lei (cinci mii lei) cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

S-a obligat Lungu Sergiu să achite lunar copilului minor XXX despăgubirea pentru decesul mamei Jechiu Ina în cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real al economiei stabilit anual prin hotărâre de Guvern până la atingerea majoratului de către copilul minor XXX.

În rest, cererea de chemare în judecată a lui Jechiu Andrei împotriva lui Lungu Sergiu privind încasarea sumei de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de evaluare a automobilului și a sumei de 104.000 lei cu titlu de venit ratat, s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța a conchis că, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule are obligația de a achita despăgubirea de asigurare doar în situația când persoana terță păgubită la data decesului avea statut de angajat și dispunea de un salariu, în caz contrar, nu poate fi obligat la plata cărorva despăgubiri atât timp cât lipsește însăși baza de calcul a despăgubirii de asigurare.

Instanța de apel a reținut că, defuncta Jechiu Ina la data accidentului rutier nu avea statut de salariat și corespunzător, nu avea un venit, și astfel, nu se poate invoca pierderea de către minorul XXX a cărorva părți din salariul defunctei, iar în consecință, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule nu poate fi obligată să compenseze lui Jechiu Andrei, în calitate de reprezentant legal al minorului XXX, careva prejudiciu cauzat din pierderea salariului defunctei Jechiu Ina, atât timp cât ultima, la data decesului, nu avea un salariu sau altele venituri, or, nu este posibilă restabilirea unei situații patrimoniale care nu a existat până la producerea faptei juridice ilicite.

Cu referire la pretențiile înaintate față de Lungu Sergiu instanța de apel a constatat că, sunt întrunite toate condițiile angajării răspunderii delictuale, există un prejudiciu patrimonial format din cheltuielile pentru înmormântare și suma despăgubirii pentru deces, există fapta ilicită – infracțiunea de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere de către Lungu Sergiu în urma căreia a survenit decesul victimei Jechiu Ina, iar Lungu Sergiu fiind condamnat prin sentință judecătorească, există un raport de cauzalitate – prejudiciul cauzat fiind consecință a faptei ilicite a lui Lungu Sergiu, totodată există și vinovăția subiectului – vinovăția fiind demonstrată în cadrul procesului penal, fapt pentru care lui Lungu Sergiu i-a fost aplicată pedeapsa de 4 ani și 7 luni închisoare, cu suspendarea executării pedepsei, printr-o decizie judecătorească irevocabilă.

În privința prejudiciului pretins de Jechiu Andrei privind încasarea venitului ratat

în mărime de 104.000 lei, instanța de apel a reținut că, aceste solicitări contravin prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, Jechiu Andrei în susținerea poziției sale, nu a prezentat probe concludente și pertinente, care să demonstreze faptul că ultimul urma în mod real să beneficieze de careva venituri, dar nu a încasat venituri din culpa lui Lungu Sergiu.

În vederea angajării răspunderii civile delictuale sub forma venitului ratat este necesară întrunirea cumulativă a condițiilor și anume existența faptei ilicite; vinovăției; prejudiciului cauzat, a probelor ce confirmă întinderea cuantumului acestui prejudiciu și existența legăturii de cauzalitate între prejudiciul invocat și fapta ilicită imputată făptuitorului.

La caz, aceste reguli sunt inaplicabile litigiului în cauză, reclamantul nu a demonstrat faptul neobținerii a beneficiilor din culpa pârâtului Lungu Sergiu, iar justificările pe care le face reclamantul sunt declarative și nu au suport juridic probatoriu.

La 16 octombrie 2020, Jechiu Andrei, reprezentată de avocatul Cristea Valentin a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivare, recurentul a indicat că, instanța de apel a stabilit eronat unele circumstanțe ale litigiului și eronat a aplicat normele de drept material la soluționarea litigiului.

Instanța de apel a apreciat voluntar probele care au ca consecință încălcarea drepturilor copilului rămas orfan de mamă.

Recurentul consideră că, instanța de fond a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, iar concluziile instanței de apel sunt eronate și greșite fără a fi stabilite corect raporturile dintre părți.

Recurentul a invocat că, motivarea hotărârii judecătorești nu corespunde circumstanțelor de fapt și de drept, instanța a diminuat cheltuielii de asistență juridică fără a da o apreciere corectă acțiunilor avocatului și totodată, a ignorat prevederile art.63 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură, care stabilește că, mărimea cheltuielilor de asistență juridică se stabilesc între avocat și client.

Ca temei de drept recurentul a invocat prevederile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

La 31 octombrie 2020, Lungu Sergiu, reprezentat de avocatul Moloșag Natalia a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea respingere a acțiunii și emiterea unei noi hotărâri noi privind admiterea integrală a pretențiilor.

În motivare a indicat că, examinând cauza instanța de apel nu a ținut cont că posibilitățile vitale a persoanei responsabile Lungu Sergiu.

Concluziile instanței de apel precum că Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule la caz nu are obligația de achita despăgubirea de asigurare deoarece persoana decedată nu era persoana angajată și nu dispune de salariu, este neîntemeiată, aplicând eronat analogia legii.

Instanța de apel a intervenit în starea financiară a familiei Lungu. intervenția a fost una total disproporțională și neechitabila, deoarece prin soluția emisă au fost

impuse niște obligații în sarcina lui Lungu Sergiu imposibil de executat, fiind invalid de gr. II, și având la întreținere doi copii dintre care unul student și fiica născută în 2008. Locuiesc în chirie, nu dețin în proprietate nici un imobil. Automobilul cu care s-a produs accidental era unica sursă de venit suplimentară la pensia de 602 lei.

Recurentul a indicat că, în situația în care prejudiciul s-a cauzat prin vătămare corporală sau deces, în contextul existenței unui contract de răspundere civilă obligatorie pentru pagube produse de autovehicule, în cadrul căruia persoana responsabilă de producerea accidentului cauzator de prejudiciu are calitate de asigurat, dauna cauzată terțelor persoane se va repara în condițiile, modul și cuantumurile stabilite de Legea cu privire la asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22.12.2006.

La caz, instanța urma să aplice condițiile, modul și cuantumurile stabilite de Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006, art. 1419 alin. (3) din Codul civil face referire expres la faptul că determinarea cuantumului despăgubirilor se efectuează conform legii.

Recurentul consideră că, instanța de apel urma să aplice prevederile art. 74,75,76 din Codul familiei, deoarece aceste norme stabilesc obligația și cuantumul pensiei de întreținere pentru copilului minor, care poate fi stabilită în sumă bănească fixă, ori în forma cotei din salariu.

Ca temei de drept recurentul a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b) d) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursurilor, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 01 iulie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a comunicat părților decizia motivată la 31 iulie 2020.

Respectiv, declararea recursurilor la 16 octombrie 2020 și 31 octombrie 2020, sunt în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 03 noiembrie 2020, instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, (f. d. 111 Vol. II).

La 25 noiembrie 2020, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a depus referință menționând că, recursul depus de Jechiu Andrei nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Examinând cauza instanța de apel a apreciat probele potrivit regulilor stabilite de

Codul de procedură civilă, fără careva încălcări sau aprecieri arbitrare a probelor.

A pledat pentru inadmisibilitatea recursului depus de Jechiu Andrei, susținând că argumentele invocate poartă un caracter declarativ, sunt contrazise prin probatoriul administrat la examinarea cauzei în fond.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii

de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursurilor.

Având în vedere cele expuse, recursurile declarate de Jechiu Andrei, reprezentat de avocatul Cristea Valentin și Lungu Sergiu, reprezentat de avocatul Moloșag Natalia, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Jechiu Andrei, reprezentat de avocatul Cristea Valentin și Lungu Sergiu, reprezentat de avocatul Moloșag Natalia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Galina Stratulat